

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2014. gada 16. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2004/38/EK — 28. panta 3. punkta
a) apakšpunkts — Aizsardzība pret izraidīšanu — Desmit gadu perioda aprēķināšanas metode —
Ieslodzījuma periodu ņemšana vērā

Lieta C-400/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London* (Apvienotā Karaliste), iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 24. augustā un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 31. augustā, tiesvedībā

Secretary of State for the Home Department

pret

M. G.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 20. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- G. vārdā – R. Drabble, QC, L. Hirst, barrister, un E. Sibley,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – A. Robinson, pārstāvis, kuram palīdz R. Palmer, barrister,
- Igaunijas valdības vārdā – M. Linntam un N. Grünberg, pārstāves,
- Īrijas vārdā – E. Creedon, pārstāve, kurai palīdz D. Conlan Smyth, barrister,
- Polijas valdības vārdā – B. Majczyna un M. Szpunar, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – M. Wilderspin un C. Tufvesson, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp., un labojumi – OV L 229, 35. lpp. un OV L 197, 34. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Secretary of State for the Home Department* (Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs, turpmāk tekstā – “*Secretary of State*”) un G. par lēmumu, ar kuru paredzēts šo pēdējo izraidīt no Apvienotās Karalistes.

Athilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 preambulas 23. un 24. apsvērumu:

“(23) [Eiropas] Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izraidīšana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ var nopietni kaitēt personām, kas, īstenojot ar Līgumu piešķirtās tiesības un brīvības, ir faktiski integrējušās uzņēmējā dalībvalstī. Tādēļ šādu pasākumu apjoms būtu jāierobežo atbilstīgi proporcionalitātes principam, lai ņemtu vērā attiecīgo personu integrācijas pakāpi, to uzturēšanās ilgumu uzņēmējā dalībvalstī, vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli un saiknes ar izcelsmes valsti.

(24) Jo vairāk Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ir integrējušies uzņēmējā dalībvalstī, jo augstākam attiecīgi vajadzētu būt aizsardzības līmenim pret izraidīšanu. Vienīgi ārkārtas apstākļos, kad ir nopietns pamatojums valsts drošības apsvērumu dēļ, būtu jāizraida Savienības pilsoņi, kas uzņēmējas dalībvalsts teritorijā ir uzturējušies daudzus gadus, jo īpaši tad, ja viņi tajā ir dzimuši un dzīvojuši visu mūžu. Turklāt šādi ārkārtas apstākļi būtu jāņem vērā, pieņemot lēmumu par nepilngadīgo izraidīšanu, lai aizsargātu viņu saikni ar ģimeni saskaņā ar 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.”
- 4 Direktīvas 2004/38 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

 - 1) “Savienības pilsonis” ir ikviena persona, kurai ir kādas dalībvalsts valstiskā piederība;
 - 2) “ģimenes loceklis” ir:
 - a) laulātais;

[..]

3) “uzņēmēja dalībvalsts” ir dalībvalsts, uz kuru pārceļas Savienības pilsonis, lai īstenotu savas brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības.”

5 Šīs direktīvas 3. pantā “Saņēmēji” ir noteikts:

“1. Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem.

[..]”

6 Minētās direktīvas III nodaļā “Uzturēšanās tiesības” ir 6.–15. pants. 6. pants attiecas uz “tiesībām uzturēties uz laiku līdz trim mēnešiem”. 7. pantā ar konkrētiem nosacījumiem ir paredzētas “tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus”.

7 Šīs pašas direktīvas IV nodaļas “Pastāvīgas uzturēšanās tiesības” 16. pantā “Vispārējs noteikums attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem” ir noteikts:

“1. Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. Uz šīm tiesībām nedrīkst attiecināt III nodaļā paredzētos nosacījumus.

2. Šā panta 1. punkts attiecas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgi un ir kopā ar Savienības pilsoni likumīgi un nepārtraukti uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus.

3. Uzturēšanās nepārtrauktību neietekmē īslaicīga prombūtne, kas nav ilgāka par sešiem mēnešiem gadā, vai ilgāka prombūtne obligātā militārā dienesta dēļ, vai vienreizēja prombūtne, kas nav ilgāka par divpadsmit secīgiem mēnešiem, svarīgu iemeslu dēļ, piemēram, grūtniecība un dzemdības, nopietna slimība, mācības vai arodmācības, vai norīkojums darbā citā dalībvalstī vai trešā valstī.

4. Tiklīdz pastāvīgas uzturēšanās tiesības ir iegūtas, tās var zaudēt tikai tad, ja prombūtne no uzņēmējas dalībvalsts ir ilgāka par diviem secīgiem gadiem.”

8 Direktīvas 2004/38 VI nodaļas “Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību ierobežojumi sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ” 27. pantā “Vispārīgi principi” ir noteikts:

“1. Ievērojot šīs nodaļas noteikumus, dalībvalstis neatkarīgi no valstiskās piederības drīkst ierobežot Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Šādus apsvērumus neizmanto ekonomiskos nolūkos.

2. Pasākumi, ko veic sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ, atbilst proporcionalitātes principam un pamatojas tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību. Iepriekšējas kriminālas sodāmības pašas par sevi nav pamatojums šādu pasākumu veikšanai.

Attiecīgā indivīda personiskajai darbībai jārada faktiski, attiecīgajā brīdī esoši un pietiekami nopietni draudi, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm. Nav pieņemami apsvērumi, kas atdalīti no konkrētā gadījuma iezīmēm vai pamatojas uz vispārējas profilakses apsvērumiem.

3. Lai noskaidrotu, vai attiecīgā persona rada draudus sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai, izsniedzot reģistrācijas apliecību, vai, ja reģistrācijas sistēmas nav, ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgā persona ieradies uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, vai no dienas, kad paziņots par viņa/viņas atrašanos attiecīgajā teritorijā, kā paredzēts 5. panta 5. punktā, vai izsniedzot uzturēšanās

atļauju, uzņēmēja dalībvalsts, ja tā uzskata to par būtisku, var pieprasīt izcelsmes dalībvalstij un vajadzības gadījumā arī citām dalībvalstīm sniegt informāciju par jebkādiem iepriekšējiem likumpārkāpumiem, ko attiecīgā persona varētu būt izdarījusi. Šādi pieprasījumi nedrīkst būt regulāri. Dalībvalsts, kurai ir nosūtīts pieprasījums, sniedz atbildi divu mēnešu laikā.

4. Dalībvalsts, kas izdevusi pasi vai personas apliecību, ļauj šā dokumenta turētājam, kurš sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ izraidīts no citas dalībvalsts, ieceļot atpakaļ savā teritorijā, neievērojot formalitātes, pat tad, ja dokuments vairs nav derīgs vai tā turētāja valstiskā piederība tiek apstrīdēta.”

- 9 Minētās direktīvas 28. pantā “Aizsardzība pret izraidīšanu”, kurš arī ir ietverts VI nodaļā, ir noteikts:

“1. Uzņēmēja dalībvalsts, pirms pieņem lēmumu par izraidīšanu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ, ņem vērā apsvērumus, piemēram, to, cik ilgi attiecīgais indivīds ir uzturējies tās teritorijā, viņa/viņas vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli, sociālo un kultūrálo integrāciju uzņēmējā dalībvalstī un to, cik stipras saiknes viņu vieno ar izcelsmes valsti.

2. Uzņēmēja dalībvalsts nedrīkst pieņemt lēmumu par tādu Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu izraidīšanu neatkarīgi no valstiskās piederības, kuriem ir tiesības pastāvīgi uzturēties tās teritorijā, izņemot nopietnu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ.

3. Lēmumu par izraidīšanu nedrīkst pieņemt pret Savienības pilsoņiem, izņemot, ja lēmums pamatojas uz nopietniem valsts drošības apsvērumiem, ko definējušas dalībvalstis, ja pilsoņi:

- a) ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus; vai arī
- b) ir nepilngadīgi, izņemot, ja izraidīšana ir vajadzīga bērna interesēs, kā to paredz 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par bērna tiesībām.”

Apvienotās Karalistes tiesības

- 10 Direktīvas 2004/38 noteikumi Apvienotās Karalistes tiesībās ir transponēti ar 2006. gada Noteikumiem par imigrāciju (Eiropas Ekonomikas zona) (*Immigration (European Economic Area) Regulations* 2006).
- 11 Ar minēto noteikumu 21. pantu, kura nosaukums ir “Lēmumi, kas pieņemti sabiedriskās kārtības, valsts drošības un veselības aizsardzības apsvērumu dēļ”, ir nodrošināta šīs direktīvas 27. un 28. panta transponēšana.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 G. ir Portugāles pilsonē. 1998. gada 12. aprīlī viņa ieceļoja Apvienotajā Karalistē kopā ar savu laulāto, kurš arī ir Portugāles pilsonis. No 1998. gada maija līdz 1999. gada martam G. bija nodarbināta. 1999. gada martā viņa pārtrauca strādāt, lai dzemdētu savu pirmo bērnu, kas dzimis tā paša gada jūnijā. G. un viņas laulātā laulībā 2001. un 2004. gadā ir dzimuši vēl divi bērni. Laikposmā, kad G. bija ekonomiski neaktīva, un līdz 2006. gada decembrim, kad laulāto attiecības izira, G. laulātais viņu finansiāli uzturēja. Kaut gan laulāto kopdzīve vairs nepastāvēja, G. un viņas laulātais joprojām atradās laulībā.
- 13 2008. gada aprīlī pēc slimnīcas personāla ziņojuma, ka vienam no G. bērniem nodarītie miesas bojājumi nav nejauši, viņas bērni tika nodoti ārpusģimenes aprūpē. 2008. gada 21. novembrī bāriņtiesas tiesnesis nolēma, ka G. ir atbildīga par vienam no viņas bērniem nodarītajiem miesas bojājumiem. G. tika

notiesāta par cietsirdīgu apiešanos vienā epizodē un vardarbību un miesas bojājumu nodarīšanu, kas izpaudās kā sišana, trijās epizodēs pret personu, kura nav sasniegusi 16 gadu vecumu, un 2009. gada 27. augustā viņai tika piespriests sods – brīvības atņemšana uz 21 mēnesi.

- 14 Pēc G. notiesāšanas aizgādības tiesības tika piešķirtas viņas laulātajam. Tajā laikā, kad G. atradās brīvības atņemšanas iestādē, viņai tika piešķirtas uzraudzītas un publiskas saskarsmes tiesības ar saviem bērniem. Tomēr 2010. gada aprīlī pašvaldības iestādes apturēja šos apmeklējumus un pēc tam, 2010. gada augustā pieprasīja šo tiesību atņemšanu. 2011. gada 5. jūlijā bāriņtiesas tiesnesis nolēma turpināt uzraudzību, ierobežot apmeklējumus netiešu kontaktu veidā un aizliegt konkrētas darbības, norādot, ka G. vēl esot jāpierāda, ka viņa spēj saglabāt stabilu, no narkotikām neatkarīgu dzīvesveidu.
- 15 2010. gada 11. maijā, atrodoties brīvības atņemšanas iestādē, G. iesniedza *Secretary of State* pieprasījumu par pastāvīgas uzturēšanās apliecību Apvienotajā Karalistē. 2010. gada 8. jūlijā *Secretary of State* noraidīja šo pieprasījumu un saskaņā ar 2006. gada Noteikumu par imigrāciju (Eiropas Ekonomikas zona) 21. pantu izdeva G. izraidīšanas rīkojumu sabiedriskās kārtības un valsts drošības apsvērumu dēļ.
- 16 Kaut gan 2010. gada 11. jūlijā G. brīvības atņemšanas sodu bija izcietusi, viņa joprojām atradās apcietinājumā, jo *Secretary of State* bija pieņēmis lēmumu par viņas izraidīšanu. Šajā lēmumā *Secretary of State* uzskatīja, pirmkārt, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētā paplašinātā aizsardzība pret izraidīšanu balstīta uz pilsoņa integrāciju uzņēmējā dalībvalstī un ka šāda integrācija nevar notikt, kamēr tas uzturas brīvības atņemšanas iestādē. Otrkārt, viņš uzskata, ka G. vairs nevar tikt nodrošināts otrais aizsardzības līmenis pret izraidīšanu, jo, no vienas puses, viņa nebija pierādījusi, ka viņa būtu ieguvusi pastāvīgas uzturēšanās tiesības, un, no otras puses, pat ja viņa būtu to pierādījusi, katrā ziņā pastāvēja nopietni sabiedriskās kārtības un valsts drošības apsvērumi, kas pamato viņas izraidīšanu. Treškārt, *Secretary of State* ir konstatējis, ka, vēl jo vairāk, G. vairs nevarēja tikt nodrošināta pamatlīmeņa aizsardzība pret izraidīšanu.
- 17 G. cēla prasību *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* [Administratīvās tiesas (Imigrācijas un patvēruma lietu palātā)]. Šī pēdējā minētā 2011. gada 10. janvārī šo prasību apmierināja, uzskatot, ka, pirms tika pieņemts lēmums par izraidīšanu, G. Apvienotajā Karalistē bija uzturējusies vairāk nekā 10 gadus un ka *Secretary of State* neesot pierādījis nopietnu valsts drošības apsvērumu esamību. Tomēr, tā kā trūka pierādījumu, ka viņas laulātais ir bijis nodarbināts vai citādi izmantojis ar LESD piešķirtās tiesības, *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* uzskatīja, ka viņa nav pierādījusi, ka būtu tiesīga iegūt pastāvīgas uzturēšanās tiesības Direktīvas 2004/38 izpratnē.
- 18 *Secretary of State* par *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Ar lēmumu, kas paziņots 2011. gada 13. augustā, šī pēdējā atcēla *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* lēmumu, jo tas bija pretrunā valsts judikatūrai.
- 19 Iesniedzējtiesā uzsāktajā tiesvedībā *Secretary of State* atzina, ka G. pastāvīgas uzturēšanās tiesības Direktīvas 2004/38 izpratnē bija ieguvusi 2003. gada maijā un ka pēc tam viņa šīs tiesības nebija zaudējusi. Tomēr pamatlietas pusēm ir atšķirīgas nostājas attiecībā uz Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto desmit gadu laikposma aprēķināšanas metodi un nopietnu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības iemeslu vai apsvērumu šīs direktīvas 28. panta 1. un 2. punkta izpratnē novērtēšanu šajā lietā.
- 20 *First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)* un iesniedzējtiesā notiekošās tiesvedības laikā 2011. gada septembrī, G. laulātajam pārceļoties uz Mančesteru (Apvienotā Karaliste), procesuālās darbības bāriņtiesā tika izbeigtas. G. līdz 2012. gada 20. martam tika turēta apcietinājumā.

21 Šādos apstākļos *Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber)*, London [Augstākā administratīvā tiesa (Imigrācijas un patvēruma lietu palāta), Londona], nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar laikposmu, kad Savienības pilsonis pēc notiesāšanas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tiek turēts ieslodzījuma vietā, tiek pārtraukts nepieciešamais uzturēšanās laikposms uzņēmējā dalībvalstī, lai minētā persona varētu izmantot augstākā līmeņa aizsardzību pret izraidīšanu saskaņā ar Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu vai citādi neļautu personai paļauties uz šo aizsardzības līmeni?
- 2) Vai atsauce uz “iepriekšējiem desmit gadiem” [Direktīvas 2004/38] 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā nozīmē, ka ir vajadzīgs, lai uzturēšanās ir nepārtraukta, lai Savienības pilsonis varētu izmantot augstākā līmeņa aizsardzību pret izraidīšanu?
- 3) Vai, piemērojot [minēto] 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu, nepieciešamais 10 gadu laikposms, kurā Savienības pilsonis ir uzturējies uzņēmējā dalībvalstī, tiek aprēķināts:
 - a) skaitot atpakaļ no lēmuma par izraidīšanu pieņemšanas dienas, vai
 - b) skaitot uz priekšu no dienas, kad minētais pilsonis ir sācis uzturēties uzņēmējā dalībvalstī?
- 4) Ja atbilde [uz trešā jautājuma a) punktu] ir, ka 10 gadu laikposms tiek aprēķināts, skaitot atpakaļ, vai nozīme ir tam, ja persona pirms šāda apcietinājuma ir uzturējusies desmit gadus ilgu laikposmu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro un trešo jautājumu

- 22 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāpārbauda vispirms, iesniedzējtiesa būtībā vēlas zināt, pirmkārt, vai Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētais desmit gadu uzturēšanās laikposms ir jāaprēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par attiecīgās personas izraidīšanu pieņemšanas dienas, vai, gluži pretēji, tas ir jāaprēķina, skaitot uz priekšu no šīs personas uzturēšanās sākuma, un, otrkārt, vai šim laikposmam ir jābūt nepārtrauktam.
- 23 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka Tiesai jau ir bijusi iespēja konstatēt, ka, lai gan ir tiesa, ka Direktīvas 2004/38 preambulas 23. un 24. apsvērumā ir noteikta īpaša aizsardzība personām, kuras ir faktiski integrējušās uzņēmējā dalībvalstī, it īpaši, ja tās tur ir dzimušas un uzturējušās visu dzīvi, tas tomēr nemaina to, ka, ņemot vērā Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta formulējumu, noteicošais kritērijs ir tas, vai Savienības pilsonis ir uzturējies šajā dalībvalstī desmit gadus pirms lēmuma par izraidīšanu (2010. gada 23. novembra spriedums lietā C-145/09 *Tsakouridis*, Krājums, I-11979. lpp., 31. punkts).
- 24 No tā izriet, ka pretēji nepieciešamajam pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas laikposmam, kas sākas, attiecīgajai personai sākot likumīgu uzturēšanos uzņēmējā dalībvalstī, desmit gadu uzturēšanās laikposms, kas nepieciešams Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētā paplašinātās aizsardzības piešķiršanai, ir jāaprēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par šīs personas izraidīšanu pieņemšanas dienas.
- 25 Otrkārt, Tiesa ir arī uzskatījusi, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai noteiktu, vai Savienības pilsonis ir uzturējies uzņēmējā dalībvalstī desmit gadus pirms lēmuma par izraidīšanu, kas ir noteicošais kritērijs ar šo noteikumu piešķirtās paplašinātās aizsardzības

piešķiršanai, ir jāņem vērā visi atbilstošie aspekti katrā gadījumā, tostarp attiecīgās personas katras prombūtnes no uzņēmējas dalībvalsts ilgums, šo prombūtnes gadījumu kopējais ilgums un biežums, kā arī iemesli, kādēļ attiecīgā persona bija atstājusi šo dalībvalsti, pēc kuriem var noteikt, vai šie prombūtnes gadījumi ietver attiecīgās personas personisko, ģimenes vai profesionālo interešu centra pārcelšanu uz citu valsti (iepriekš minētais spriedums lietā *Tsakouridis*, 38. punkts).

- 26 Šādi apsvērumi bija paredzēti, lai atbildētu uz jautājumu, cik lielā mērā prombūtne no uzņēmējas dalībvalsts Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētajā laikposmā liedz attiecīgajai personai izmantot šajā noteikumā paredzēto paplašināto aizsardzību, un bija balstīti uz iepriekšēju konstatējumu, ka minētajā noteikumā nekas nav teikts par apstākļiem, kas varētu pārtraukt desmit gadu uzturēšanās laikposmu, lai iegūtu tiesības uz šajā noteikumā paredzēto paplašināto aizsardzību pret izraidīšanu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Tsakouridis*, 22. un 29. punkts).
- 27 Taču, tā kā noteicošais kritērijs Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršanai ir tas, ka attiecīgā persona ir uzturējusies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus, pirms pieņemts lēmums par izraidīšanu, un ka prombūtnes no šīs dalībvalsts teritorijas var ietekmēt šādu piešķiršanu, ir jāuzskata, ka šajā noteikumā paredzētajam uzturēšanās periodam principā ir jābūt nepārtrauktam.
- 28 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā noteikumā paredzētajam desmit gadu uzturēšanās laikposmam principā ir jābūt nepārtrauktam un tas ir jāaprēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par attiecīgās personas izraidīšanu pieņemšanas dienas.

Par pirmo un ceturto prejudiciālo jautājumu

- 29 Ar pirmo un ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas zināt, vai Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar ieslodzījuma laikposmu tiek pārtraukts nepārtrauktas uzturēšanās laikposms šīs tiesību normas izpratnē un līdz ar to tiek ietekmēta tajā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršana, ieskaitot gadījumu, kad šī persona uzņēmējā dalībvalstī ir uzturējusies desmit gadus pirms atrašanās ieslodzījumā.
- 30 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir atzinusi, ka ar Direktīvu 2004/38 ieviestā aizsardzības sistēma pret izraidīšanas pasākumiem ir pamatota ar attiecīgo personu integrācijas pakāpi uzņēmējā dalībvalstī tā, ka, jo lielāka ir Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu integrācija uzņēmējā dalībvalstī, jo lielākai ir jābūt to aizsardzībai pret izraidīšanu, ņemot vērā faktu, ka šī izraidīšana var nopietni kaitēt personām, kas, istenojot ar LESD piešķirtās tiesības un brīvības, ir faktiski integrējušās uzņēmējā dalībvalstī (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Tsakouridis*, 24. un 25. punkts).
- 31 Tiesai, interpretējot Direktīvas 2004/38 16. panta 2. punktu, jau ir bijusi iespēja apstiprināt, ka apstākļi, ka valsts tiesa ir piemērojusi reālu brīvības atņemšanu, liecina, ka attiecīgā persona nerespektē vērtības, kuras uzņēmējas dalībvalsts sabiedrība ir ietēpusi šīs valsts krimināltiesībās, un tādēļ tādu laikposmu, kurus Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, kuram nav nevienas dalībvalsts pilsonības, ir pavadījis ieslodzījumā, ņemšana vērā saistībā ar pastāvīgās uzturēšanās tiesību piešķiršanu atbilstoši Direktīvas 2004/38 16. panta 2. punktam būtu acīmredzamā pretrunā šīs direktīvas mērķim (2014. gada 16. janvāra spriedums lietā C-378/12 *Onuekwere*, 26. punkts).
- 32 Ciktāl attiecīgo personu integrācijas līmenis būtiski pamato gan pastāvīgas uzturēšanās tiesības, gan Direktīvā 2004/38 paredzēto aizsardzības sistēmu pret izraidīšanas pasākumiem, interpretējot šīs direktīvas 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu, ir jāpatur prātā arī apsvērumi, kas pamato, ka ieslodzījuma laikposmi nav jāņem vērā, lai iegūtu pastāvīgas uzturēšanās tiesības, vai ka šie laikposmi pārtrauc nepieciešamā uzturēšanās laikposma nepārtrauktību.

- 33 No tā izriet, ka ieslodzījuma laikposmi nevar tikt ņemti vērā, lai piešķirtu Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto paplašināto aizsardzību, un ka šie laikposmi principā pārtrauc uzturēšanās nepārtrauktību šīs direktīvas nozīmē.
- 34 Attiecībā uz šo uzturēšanās nepārtrauktību šā sprieduma 28. punktā tika atgādināts, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršanai desmit gadu uzturēšanās laikposmam principā ir jābūt nepārtrauktam.
- 35 Attiecībā uz to, cik lielā mērā uzturēšanās nepārtrauktība desmit gadu laikā pirms lēmuma par attiecīgās personas izraidīšanu liedz šai pēdējai saņemt paplašināto aizsardzību, ir kopumā jānovērtē attiecīgās personas situācija katru reizi tieši tad, kad rodas jautājums par izraidīšanu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Tsakouridis*, 32. punkts).
- 36 Šajā ziņā ieslodzījuma laikposmi principā pārtrauc uzturēšanās nepārtrauktību Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē, un tos kopā ar citiem faktiem, kas katrā konkrētajā lietā ir attiecīgo aspektu kopums, valsts iestādes, piemērojot Direktīvas 2004/38 3. punkta a) apakšpunktu, var ņemt vērā, veicot kopējo novērtēšanu, kas tiek prasīta, lai noteiktu, vai pirms tam izveidojušās integrācijas saites ar uzņēmēju dalībvalsti nav tikušas pārrautas, un tādējādi minētajā noteikumā paredzētā paplašinātā aizsardzība tiks vai netiks piešķirta (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Tsakouridis*, 34. punkts).
- 37 Visbeidzot, attiecībā uz to, kāda nozīme ir apstāklim, ka attiecīgā persona uzņēmējā dalībvalstī ir uzturējusies desmit gadus pirms sava ieslodzījuma, ir jāatgādina, ka, pat ja, kā tas tika atgādināts šā sprieduma 24. un 25. punktā, desmit gadu uzturēšanās laikposms, kas nepieciešams Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršanai, ir jāapreķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par šīs personas izraidīšanu pieņemšanas dienas, saskaņā ar šo noteikumu veiktā apreķināšana ir atšķirīga no tās, kas tiek veikta pastāvīgās uzturēšanās tiesību piešķiršanas mērķim, un šāds apstāklis var tikt ņemts vērā, veicot šā sprieduma 36. punktā minēto kopējo novērtēšanu.
- 38 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar attiecīgās personas ieslodzījuma laikposmu principā tiek pārtraukta uzturēšanās nepārtrauktība šīs direktīvas izpratnē un tiek ietekmēta tajā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršana, ieskaitot gadījumu, kad šī persona uzņēmējā dalībvalstī ir uzturējusies desmit gadus pirms atrašanās ieslodzījumā. Tomēr šis apstāklis var tikt ņemts vērā, veicot kopējo novērtēšanu, kas nepieciešama, lai noteiktu, vai pirms tam izveidojušās integrācijas saites ar uzņēmēju dalībvalsti nav tikušas pārrautas.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā noteikumā**

paredzētajam desmit gadu uzturēšanās laikposmam principā ir jābūt nepārtrauktam un tas ir jāapbrēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par attiecīgās personas izraidīšanu pieņemšanas dienas;

- 2) Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar attiecīgās personas ieslodzījuma laikposmu principā tiek pārtraukta uzturēšanās nepārtrauktība šīs direktīvas izpratnē un tiek ietekmēta tajā paredzētās paplašinātās aizsardzības piešķiršana, ieskaitot gadījumu, kad šī persona uzņēmējā dalībvalstī ir uzturējusies desmit gadus pirms atrašanās ieslodzījumā. Tomēr šis apstāklis var tikt ņemts vērā, veicot kopējo novērtēšanu, kas neieciešama, lai noteiktu, vai pirms tam izveidojušās integrācijas saites ar uzņēmēju dalībvalsti nav tikušas pārtrauktas.

[Paraksti]